

EUROPAPARLAMENTET

2014 - 2019

Plenarhandling

27.4.2015

B8-0391/2015

FÖRSLAG TILL RESOLUTION

till följd av frågorna för muntligt besvarande B8-0115/2015 och B8-0116/2015

i enlighet med artikel 128.5 i arbetsordningen

om Isis/Daishs förstörelse av kulturplatser
(2015/2649(RSP))

**Michèle Rivasi, Pascal Durand, Helga Trüpel, Ernest Maragall,
Michel Reimon, Jordi Sebastià, Yannick Jadot, Alyn Smith,
Jean Lambert, Davor Škrlec**
för Verts/ALE-gruppen

Europaparlamentets resolution om Isis/Daishs förstörelse av kulturplatser 2015/2649 (RSP).

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av frågorna till rådet och kommissionen om Isis/Daishs förstörelse av kulturplatser (O-000031 – B8 0115/2015 och O-000032 – B8 0116/2015),
- med beaktande av artikel 167 i EUF-fördraget, där det heter att ”unionens insatser ska syfta till att främja samarbetet mellan medlemsstaterna”, särskilt när det gäller ”att bevara och skydda det kulturarv som har europeisk betydelse”, och att ”unionen och medlemsstaterna ska främja samarbetet med tredjeland och behöriga internationella organisationer på kulturområdet”,
- med beaktande av rådets förordning (EG) nr 116/2009¹ av den 18 december 2008 om export av kulturföremål,
- med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1210/2003² av den 7 juli 2003 om vissa specifika begränsningar av de ekonomiska och finansiella förbindelserna med Irak och om upphävande av förordning (EG) nr 2465/96³,
- med beaktande av rådets förordning (EU) nr 1332/2013⁴ av den 13 december 2013 om ändring av förordning (EU) nr 36/2012⁵ om restriktiva åtgärder med hänsyn till situationen i Syrien, som antogs på grundval av rådets beslut 2013/760/Gusp⁶ av den 13 december 2013 om ändring av beslut 2013/255/Gusp⁷ om restriktiva åtgärder mot Syrien, i synnerhet artikel 11 c om import, export eller överföring av syriska kulturföremål,
- med beaktande av rådets gemensamma åtgärd 2001/555/Gusp⁸ av den 20 juli 2001 om inrättande av Europeiska unionens satellitcentrum, ändrad genom rådets gemensamma åtgärd 2009/834/Gusp⁹,
- med beaktande av rådets resolution 14232/12 av den 4 oktober 2012 om inrättandet av ett informellt nätverk för brottsbekämpande myndigheter och sakkunniga på området kulturföremål (EU Cultnet),
- med beaktande av Haagkonventionen av den 14 maj 1954 om skydd för kulturell egendom i händelse av väpnad konflikt,

---

¹ EUT L 39, 10.2.2009, s. 1.

² EUT 169, 8.7.2003, s. 6.

³ EGT L 337, 27.12.1996, s. 1.

⁴ EUT L 335, 14.12.2013, s. 3.

⁵ EUT L 16, 19.1.2012, s. 1.

⁶ EUT L 335, 14.12.2013, s. 50.

⁷ EUT L 147, 1.6.2013, s. 14.

⁸ EGT L 200, 25.7.2001, s. 5.

⁹ EUT L 297, 13.11.2009, s. 18.

- med beaktande av Unescos konvention av den 14 november 1970 om åtgärder för att förbjuda och förhindra olovlig införsel, utförsel och överlåtelse av äganderätten till kulturogömdom,
- med beaktande av Unescos konvention av den 16 november 1972 om skydd av världens kultur- och naturarv,
- med beaktande av Unescos konvention om skydd av det immateriella kulturarvet av den 17 oktober 2003,
- med beaktande av Unescos konvention om främjande av och skydd för mångfalden av kulturella uttryck av den 20 oktober 2005,
- med beaktande av Unidroits (Internationella institutet för harmonisering av privaträtten) konvention från 1995 om kulturföremål som stulits eller förts ut olagligt,
- med beaktande av FN:s säkerhetsråds resolution 2199 av den februari 2015 om hot mot den internationella freden och säkerheten till följd av al-Qaidas terroristhandlingar¹,
- med beaktande av Venedigfördraget från 1964 om bevarande och restaurering av minnesmärken och områden av historiskt intresse, som ger en internationell ram för bevarande och restaurering av gamla byggnader,
- med beaktande av Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen, som antogs den 17 juli 1998, särskilt artikel 8.2 b ix där ”[u]ppsåtligt riktande av angrepp mot byggnader avsedda för religion, undervisning, konst, vetenskap eller välgörande ändamål, historiska minnesmärken, sjukhus och uppsamlingsplatser för sjuka och sårade under förutsättning att de inte utgör militära mål” erkänns som en krigsförbrytelse,
- med beaktande av sin resolution av den 12 mars 2015² om årsrapporten om mänskliga rättigheter och demokrati i världen 2013 och Europeiska unionens politik på området, där det i punkt 211 står att ”avsiktlig förstörelse av kulturarvet och det konstnärliga arvet, på sätt som nu sker i Irak och i Syrien, bör åtalas som krigsförbrytelser och som brott mot mänskligheten”,
- med beaktande av det gemensamma meddelandet av den 6 februari 2015 till Europaparlamentet och rådet *Inslag i EU:s regionala strategi för Syrien och Irak och mot hotet från Da'esh* (JOIN(2015)2), där kommissionen och vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant erkände vilken allvarlig fråga förstörelsen och plundringen av kulturarvet var i samband med åtgärderna mot kriserna i Syrien och Irak och mot hotet från Daish (i den svenska titeln på meddelandet stavat Da'esh),
- med beaktande av artiklarna 128.5 och 123.2 i arbetsordningen, och av följande skäl:
  - A. Ett stort antal arkeologiska, religiösa och kulturella platser i Syrien och Irak har på senare tid utsatts för riktad förstörelse av extremistgrupper kopplade i synnerhet till

¹ http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2199%20%282015%29

² Antagna texter, P8_TA(2015)0076.

Islamiska staten i Irak och Syrien (Isis/Daish). Dessa systematiska angrepp mot kulturarvet har av Unescos generaldirektör Irina Bokova beskrivits som ”kulturell rensning”.

- B. Enligt Unesco avses med begreppet ”kulturell rensning” en uppsåtlig strategi som söker förstöra kulturell mångfald genom avsiktlig inriktning på enskilda personer som identifierats utgående från sin kulturella, etniska eller religiösa bakgrund, i förening med avsiktliga angrepp på deras platser för religionsutövning, hågkomst och lärande. Den strategi för kulturell rensning som kommer till synes i Irak och Syrien återspeglas i angrepp på kulturarvet, där angreppen riktas både mot fysiska och påtagliga uttryck för byggnadskulturen, såsom minnesmärken och fastigheter, och mot minoriteter och icke-påtagliga kulturyttringar, såsom sedvänjor, traditioner och trosföreställningar¹.
- C. Somliga fall av kulturarvsförstörelse har under vissa omständigheter ansetts som brott mot mänskligheten². Framför allt när dessa handlingar riktar sig mot medlemmar av en religiös eller etnisk grupp kan de jämföras med det brott som heter förföljelse, enligt artikel 7.1 h i Internationella brottmålsdomstolens stadga.
- D. Förstörelse av kulturföremål och historiska föremål och platser är ingenting nytt och förekommer inte bara i Irak och Syrien. Enligt Unesco är kulturarvet en viktig del, både av den kulturella identiteten hos samhällen, grupper och enskilda personer och av den sociala sammanhållningen, och en uppsåtlig förstörelse av det kan bli till skada för både människovärdet och de mänskliga rättigheterna³. Enligt Unesco med flera ägnar sig grupper av meningsmotståndare till Assadregimen, och framför allt Isis/Daish och andra grupper som är inblandade i konflikten, i Syrien och Irak åt plundring av platser med anknytning till kultur och religion samt åt smuggling av föremål därifrån, såsom ett sätt att bekosta konflikt- och terroristverksamhet. Följden av detta blir att konstverk och kulturföremål förvandlas till ”krigsvapen”.
- E. Tack vare ekonomiskt stöd från Europeiska unionen igångsatte Unesco tillsammans med andra strategiska partner den 1 mars 2014 ett treårsprojekt som heter *Emergency Safeguarding of the Syrian Heritage* och framför allt syftar till att tillförsäkra skydd åt det syriska kulturarvet i en katastrofsituation.
- F. Europeiska unionen har ratificerat konventionen om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar, vilken undertecknades den 20 oktober 2005 och var det första internationella instrument där det erkändes att kulturella varor har både ekonomisk och kulturell karaktär ”och därför inte bör behandlas som om de enbart hade ett handelsvärde”.
- G. Unescokonventionen om åtgärder för att förbjuda och förhindra olovlig införsel, utförsel och överlåtelse av äganderätten till kulturogendom, som undertecknades den 17 november 1970, och Unidroitkonventionen om stulna eller olagligt exporterade

---

¹http://www.unesco.org/new/en/media-services/single-view/news/conference_report_heritage_and_cultural_diversity_at_risk_in_iraq_and_syria/

² Internationella brottmålsdomstolen för Jugoslavien *Kordić & Čerkez*, den 26 februari 2001, IT-95-14/2, punkterna 207–8.

³ Unescos förklaring från 2003 om avsiktlig förstörelse av kulturarv.

kulturföremål, som undertecknades den 24 juni 1995, är väsentliga instrument för att stärka skyddet av det globala kulturarvet.

- H. Olovlig handel med kulturella varor är i dag den tredje mest betydande formen av olovlig handel, efter narkotika- och vapenhandel. Denna olovliga handel domineras av nätverk för organiserad brottslighet och dagens nationella och internationella mekanismer varken har tillräckligt med utrustning eller får tillräckligt med stöd för att kunna åtgärda frågan¹.
- I. Europeiska unionen har ingen särskild fördragsfäst behörighet för att bekämpa den olovliga handeln med kulturella varor. Likväl sammanfaller denna kamp mot olovlig handel med ett flertal av EU:s behörighetsområden, såsom den inre marknaden, området för frihet, säkerhet och rättvisa, kulturen och den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (Gusp).
- J. Det brådskar med att bättre samordna kampen mot olovlig handel med kulturföremål och med ett nära samarbete för att främja ökad medvetenhet och delgivning av information, samt med att stärka de rättsliga ramarna. Parlamentet erinrar sig i detta sammanhang att rådet i sina slutsatser från december 2011 om förebyggande och bekämpning av olaglig handel med kulturföremål uppmanade medlemsstaterna bland annat att förstärka samarbetet mellan tjänstemän inom brottsbekämpningen, kulturmyndigheter och privata organisationer.
- K. I oktober 2012 inrättades med stöd av en rådsresolution ett informellt nätverk av brottsbekämpande myndigheter och sakkunniga inom området kulturella varor. Huvudsyftet är att förbättra informationsutbytet i anslutning till förebyggandet av olovlig handel med kulturella varor samt att identifiera kriminella nätverk misstänkta för medverkan i olovlig handel och delge information om dem.
- L. Den 28 mars 2015 lanserade Unescos generaldirektör Irina Bokova i Bagdad kampanjen *#Unite4Heritage* som syftar till att i hela världen uppbåda stöd för skyddet av kulturarvet med hjälp av sociala nätverk.
1. Europaparlamentet fördömer skarpt den förstörelse av platser med anknytning till kultur, arkeologi och religion som förövat av konfliktparterna, framför allt av det så kallade Isis och av regeringsstyrkor i Syrien och Irak.
  2. Europaparlamentet fördömer den förstörelse av kulturarvet som åsamkats genom Assads krigföring och, i mindre utsträckning, av andra krigförande parter. Parlamentet påminner om att Assadregimen är ansvarig för denna förstörelse och varnar om att detta kommer att läggas till såsom ytterligare anklagelse mot honom inför en framtida internationell domstol. Parlamentet framhåller också den förstörelse som åstadkommits av andra grupper i Irak än IS, framför allt shiitisk milis och irakiska styrkor i kampen mot IS.
  3. Europaparlamentet uppmanar vice ordföranden för kommissionen/den höga

---

¹<http://www.africa-eu-partnership.org/newsroom/all-news/morocco-africa-eu-workshop-fight-against-illegal-trafficking-cultural-goods>

representanten att vidta lämpliga åtgärder på politisk nivå, i överensstämmelse med FN:s säkerhetsråds resolution nr 2199 av den 12 februari 2015, för att få slut på den olagliga handeln med kulturegendom från syriskt och irakiskt territorium under perioder av konflikt på dessa territorier, för att inte kulturegendomen ska användas som källa till finansiering.

4. Europaparlamentet uppmanar den internationella koalitionen, framför allt de deltagande EU-medlemsstaterna, att inte vålla skador på det syriska och irakiska kulturarvet i samband med flyganfallen och erinrar dem om deras folkrättsenliga skyldigheter.
5. Europaparlamentet uppmanar vice ordförande för kommissionen/den höga representanten att använda kulturdiplomati och interkulturell dialog som ett verktyg för återuppbyggnad av de förstörda platserna.
6. Europaparlamentet uppmanar vice ordföranden för kommissionen/den höga representanten att genomföra säkerhetsåtgärder vid EU:s yttre gränser för att inte kulturella varor från Syrien och Irak ska smugglas in i unionen, och uppmanar medlemsstaterna att, tillsammans med Förenta staterna och Golfområdet, effektivt samarbeta om en gemensam åtgärd mot handeln med föremål av syriskt och irakiskt ursprung i Europa, i och med att en stor del av handeln med konst från Mellanöstern är avsedda för den europeiska marknaden.
7. Europaparlamentet föreslår i anslutning till detta att kommissionen, i överensstämmelse med punkt 17 i FN:s säkerhetsråds resolution nr 2199, i huvudsak ska inrikta sig på att bekämpa den olovliga handeln med kulturföremål just när det gäller delar av kulturarvet som lagstridigt förts bort från Irak sedan den 6 augusti 1990 och från Syrien sedan den 15 mars 2011. Parlamentet uppmanar kommissionen att utarbeta en samordnad strategi mot denna olovliga handel, tillsammans med ansvariga för utredningstjänster på nationell nivå och i nära samarbete med Unesco och andra internationella organisationer som Internationella museirådet (Icom), Icoms internationella kommitté Blå skölden (ICBS), Europol, Interpol, Internationella institutet för harmonisering av privaträtten (Unidroit), Världstullorganisationen (WCO), ICOMOS (International Council on Monuments and Sites) och ICCROM (International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property).
8. Europaparlamentet uppmanar vice ordföranden för kommissionen/den höga representanten att involvera EU:s satellitcentrum i Torrejón, som stöder EU:s beslutsfattande inom ramen för Gusp genom att tillhandahålla material från analyser av satellitbilder, för att övervaka och göra en förteckning över arkeologiska och kulturella platser i Syrien och Irak, och stödja den verksamhet som bedrivs av syriska arkeologer, i syfte att förebygga ytterligare plundring och bevara livet på civilbefolkningen.
9. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att införa ett snabbt och säkert sätt att utbyta information och bästa praxis mellan medlemsstaterna i syfte att effektivt bekämpa den olovliga handeln med kulturföremål som olagligen har förts ut ur Irak och Syrien, och att med kraft uppmana medlemsstaterna att använda internationella verktyg för poliser och tulltjänstemän i kampen mot smugglingen av kulturella varor, såsom Interpols särskilda databas 'I-24/7' om stulna konstverk och det verktyg för

kommunikation på internet som Världstullorganisationen har inom ramen för programmet ARCHEO.

10. Europaparlamentet uppmanar till överväganden om att införa europeiska utbildningsprogram för domare, poliser och tulltjänstemän, den offentliga förvaltningen och andra relevanta berörda parter både inom den privata och den offentliga sektorn, för att de som arbetar med att bekämpa den olovliga handeln med kulturella varor ska kunna utveckla och förbättra sin sakkunskap, till exempel efter modell av den kurs för e-lärande för yrkesfolk inom området Syriens kulturarv, som fördes fram av ICOMOS i januari 2013, med undervisning om hantering av katastrofrisker, om första hjälpen-åtgärder för samlingar av kulturella föremål samt om dokumentationsteknik.
11. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att gå med i internationella projekt i civilsamhällets regi om skydd av och rapportering om kulturella föremål som befinner sig i farozonen, såsom de geomatiska projekt som handhas av American Association for the Advancement of Science (AAAS), och att fortsätta stödja det vetenskapliga samfundets verksamhet, såsom projektet Mosul, som utvecklas av *Initial Training Network for Digital Cultural Heritage* (som får bidrag via en Marie Skłodowska-Curie-åtgärd).
12. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att starkare stödja Icoms internationella observatorium för olaglig handel med kulturföremål, som har sammanställt en röd katastroflista på syriska och irakiska antikviteter i riskzonen, avsedd som ett hjälpmedel för museer, tulltjänstemän, poliser, konsthandlare och samlare, och som planerar att använda satellitbilder för att övervaka situationen på platsen, i samarbete med FN:s utbildnings- och forskningsinstitut Unitar.
13. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att stödja Unescos kampanj *#Unite4Heritage*, genom att ta initiativ till en informationskampanj med inriktning på Syrien och Irak, för att väcka ökad medvetenhet om vikten av ländernas kulturarv, om hur plundring används för att finansiera förtryck från regeringshåll samt terroristverksamhet och om de påföljder som kan bli aktuella för dem som olagligt importerar kulturella varor från dessa länder eller från andra tredjeländer.
14. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att förstärka och förbättra funktionen hos det informella nätverk av brottsbekämpande myndigheter och sakkunniga inom området kulturföremål (EU Cultnet), som inrättades med hjälp av rådets resolution (14232/12) från oktober 2012 och syftar till att förbättra informationsutbytet i anslutning till förebyggandet av olovlig handel med kulturföremål, och att planera inrättandet av ytterligare ett instrument för att stävja importen till EU av kulturella varor som olagligt bortförts från Syrien och Irak.
15. Europaparlamentet uppmanar rådet att överväga inrättandet inom Eurojust och Europol av en avdelning som är specialiserad på olaglig handel med kulturföremål, och som skulle kunna ansvara för att på EU-nivå samordna de olika nationella myndigheternas åtal och utredningar, eftersom specialiserade avdelningar är en förutsättning för bättre användning av resurser för att förebygga och bekämpa olaglig handel.
16. Europaparlamentet uppmanar Europeiska unionen att, i samarbete med Unesco och

Internationella brottmålsdomstolen, vidta nödvändiga åtgärder för att utvidga folkrättens kategori om brott mot mänskligheten till att också omfatta handlingar som avsiktligt skadar eller förstör mänsklighetens kulturarv i stor skala.

17. Europaparlamentet uppmanar de medlemsstater som ännu inte gjorts det att ratificera Unescokonventionen från 1970 om åtgärder för att förbjuda och förhindra olovlig införsel, utförsel och överlåtelse av äganderätten till kulturegendom och Unidroitkonventionen från 1995.
18. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, Unescos generaldirektör, EU:s särskilda representant för mänskliga rättigheter, medlemsstaternas regeringar och parlament, Syriens nationella koalition samt Iraks regering och parlament.